

utique, et Serapionas et viginti quatuor seniores A cum infinita multitudine sub eorum umbraculo germinantium.

CAP. XII. — *Ecclesiam Occidentalem sanctorum multitudine Orientali nequaquam inferiorem esse docet Commendat lectionem Prisciani, Josephi et Hegesippi.*

Occidens etiam ipse, licet sero, tandem tamen aliquando in germen erupit, Martinum Pannoniis ortum, et non solum Germaniam, vel Italiam seu Gallias sua presentia illuminantem, sed etiam omnes Orientales, ipsis testibus, claritate luminis superantem. Quos etiam magister ejus Hilarius corporaliter illustrandos adiit. Deo gratias. Credo quia æquiparaverit nostra tarditas eorum prioratum, cum intueor Ambrosium, Hieronymum, Augusti- B

num, viventem nostrum, defunctum nostrum, ne sterilis Africa de tanta fecunditate se audeat jactitare; Maximum, Clarum, Simplicianum, Eusebium, Aurelium, Severum, Severinum, Briccium, Paulinum Treverensem et Nolanum, quasi astri simul procedentes, et circa finem noctis alios multo plures quorum etiam nomina virtutum sunt præsaga; Congellos scilicet qui interpretantur Fausti; Columbas Columbanos, Gallos, Gregorium quintum, nomen Chrysostomi Græcis auferentem: Benedictos, Honoratos, Libertinos, Othmaros nostrum et Belgicum. Cæterum, si et gentilium auctores nosse desideras, Priscianum lege; Josephi vero Judaici historias et Hegesippi nostri legendas. Et finem libello impono. Amen. Explicit.

B. NOTKERI BALBULI

SANCTI GALLI MONACHI

LIBER SEQUENTIARUM.

(Apud Pezium, Thesaurus Anecd. nov., tom. I, part. 1.)

PRÆFATIO NOTKERI

AD LIUTWARDUM VERCELLENSEM EPISCOPUM.

Cum adhuc juvenculus essem et melodiarum longis- sime sæpius memoriæ commendatæ instabile cor- culum aufugerent, cœpi tacitus mecum volvere quonam modo eas potuerim colligare. Interim vero contigit ut presbyter quidam de Gemidia, nuper a Nordmannis vastata, veniret ad nos, antiphonarium suum secum deferens in quo aliqui versus ad se- quentias erant modulati, sed jam tunc nimium vi- tiati. Quorum, ut visu delectatus, ita sum gustu amaricatus. Ad imitationem tamen eorundem cœpi scribere. *Laudes Deo concinat orbis universus, qui gratis est liberatus. Et infra: Coluber Adæ malesua- sor.* Quos cum magistro meo Ysoni obtulissem, ille studio meo congratulatus imperitiæque compassus quæ placuerunt laudavit; quæ autem minus, emen- dare curavit, dicens: Singulæ motus cantilenæ sin- gulas syllabas debent habere. Quod autem audiens D ea quidem quæ in *ia* veniebant ad liquidum correxi quæ vero in *le*, vel *lu* quasi impossibilia vel attem- perare neglexi, cum et illud postea visu facillimum deprehenderim, ut testes sunt: *Dominus in Sina,*

et: *Mater.* Hocque modo instructus [al. intractas] secunda mox voce dictavi: *Psallat Ecclesia, mater inlibata.*

Quos versiculos cum magistro meo Marcello præ- sentarem, ille gaudio meo repletus in rotulas eos congeffit, et pueris cantandos aliis alios insinuavit. Cumque mihi dixisset ut in libellum compactos ali- cui primorum illos pro munere offerrem, ego pu- dore retractus nunquam ad hoc cogi poteram. Nuper autem a fratre meo Othario rogatus ut aliquid in laude vestra conscribere curarem, et ego me ad hoc opus imparem non immerito judicarem, vix tandem aliquando ægreque ad hoc animatus sum, ut hunc minimum vilissimumque codicellum vestræ celsitu- dini consecrare præsumerem. Quæ si in eo placitum vestræ pietati comperero, ut ipsi fratri meo apud dominum imperatorem sitis adminiculo, metrum quod de Vita sancti Galli elaborare pertinaciter in- sisto, quamvis illud fratri Salomoni prius pollicitus fuerim, vobis examinandum, habendum ipsique per vos explanandum dirigere festinabo.

INCIPIIT LIBER SEQUENTIARUM.

CAP. I. *In galli cantu.*

Eia recolamus
 Laudibus piis digna
 Hujus diei carmina in qua
 Nobis lux oritur gratissima.
 Noctis inter nebulosa pereunt
 Nostri criminis umbracula.
 Hodie sæculo maris Stella .
 Est enixa novæ salutis gaudia.
 Quem tremunt barathra
 Mors cruenta pavet ipsa,
 A quo peribit mortua.
 Gemit capta pestis antiqua,
 Coluber lividus perdit spolia.
 Homo lapsus, ovis abducta
 Revocatur ad æterna gaudia.
 Gaudent in hac die agmina
 Angelorum cœlestia :
 Quia erat drachma decima
 Perdita, et est inventa.
 O Virgo nimium beata,
 Qua redempta est ratura :
 Deus qui creavit omnia
 Nascitur ex femina !
 Mirabilis natura mirifice
 Induta, assumens quod
 Non erat, manens quod erat !
 Induitur natura divinitas
 Humana : quis audivit
 Talia, dic, rogo, facta ?
 Quærere venerat pastor
 Pius quod perierat :
 Induit galeam, certat
 Ut miles armatura.
 Prostratus in sua propria
 Ruit hostis spicula.
 Auferuntur tela
 In quibus fidebat ; divisa
 Sunt illius spolia,
 Capta præda sua.
 Christi pugna fortissima
 Salus nostra est vera.
 Qui nos suam ad patriam
 Duxit post victoriam,
 In qua sibi laus est æterna.

CAP. II. — *In primo mane.*

Grates nunc omnes
 Reddamus Domino Deo
 Qui sua nativitate
 Nos liberavit
 De diabolica potestate.
 Huic oportet ut canamus

A Cum angelis semper :
 Gloria in excelsis.

CAP. III. — *In Natale Domini.*

Natus ante sæcula Dei Filius,
 Invisibilis, interminus.
 Per quem fit machina cœli, ac terræ,
 Maris et in his degentium :
 Per quem dies et horæ labant
 Et se iterum reciprocant ;
 Quem angeli in arce poli
 Voce consona semper canunt
 Hic corpus assumpserat fragile
 Sine labe originalis criminis
 De carne Mariæ Virginis,
 Quo primi parentis culpam
 B Evæque lasciviam tergeret.
 Hoc præsens diecula loquitur,
 Præ lucida, adaucta longitudine,
 Quod sol verus radio sui luminis
 Vetustas mundi depulerit
 Genitus tenebras.
 Nec nox vacat novi sideris
 Luce quod magorum
 Oculos terruit scios.
 Nec gregum magistris defuit
 Lumen, quos præstrinxit
 Claritas militum Dei.
 Gaude, Dei Genitrix, quam
 Circumstant obstetricum vice
 Concinentes angeli gloriam Deo.
 C Christe, Patris unice, qui humanam
 Nostri causa formam assumpsisti.
 Refove supplices tuos :
 Et quorum participem te fore
 Dignatus es, Jesu, dignanter
 Eorum suscipe preces,
 Ut ipsos divinitatis tuæ
 Participes, Deus, facere
 Digneris, unica Dei.

CAP. IV. — *In Natale santi Stephani martyris.*

Hanc concordi famulatu
 Colamus solemnitate,
 Auctoris illius exemplo
 Docti benigno
 Pro persecutorum precantis fraude suorum.
 D O Stephane, signifer Regis
 Summe boni, nos exaudi
 Proficue qui es pro tuis
 Exauditus inimicis.
 Paulus tuis precibus, Stephane, te
 Quondam persecutus Christo credit,
 Et tecum tripudiat in regno cui

Nullus persecutor appropinquat.
 Nos proinde, nos supplices, ad te
 Clamantes et precibus te pulsantes
 Oratio sanctissima nos tua semper
 Conciliet Deo nostro
 Te Petrus Christi ministrum statuit,
 Tu Petro normam credendi astruis
 Ad dextram summi Patris ostendendo
 Quem plebs furens crucifixit.
 Te sibi Christus elegit, Stephane.
 Per quem fideles suos corroboraret,
 Se tibi inter rotatus saxorum
 Solatio manifestans.
 Nunc inter inclytas martyrum
 Purpuras coruscas coronatus.

CAP. V. — *In Natali sancti Joannis evangelistæ.*

Joannes, Jesu Christo multum
 Dilecte virgo!
 Tu ejus amore carnalem
 In navi parentem liquisti:
 Tu leve conjugis pectus
 Respuisti, Messiam secutus,
 Ut ejus pectoris sacra
 Meruisses fluentia potare.
 Tuque in terra positus gloriam
 Conspexisti Filii Dei,
 Quæ solum sanctis in vita creditur
 Contuenda esse perenni.
 Te Christus in cruce triumphans
 Matri suæ dedit custodem;
 Ut virno Virginem servares
 Atque curam suppeditares.
 Tute, carcere flagrisque fractus,
 Testimonio pro Christi es gavisus.
 Idem mortuos suscitans inque
 Jesu nomine venenum forte vincis.
 Tibi summus tacitum cæteris
 Verbum suum Pater revelat.
 Tu, nos omnes sedulis precibus
 Apud Deum semper commendans,
 Joannes Christi chare.

CAP. VI. — *In Matule sanctorum Innocentum.*

Laus tibi, Christe, Patris
 Optimi nate, Deus omnipotentia
 Quem cœlitus jubilat super astra
 Manentis plebis decus harmonia.
 Quem agmina infantium sonoris
 Hymnis collaudant ætheris in arce
 Quos impius ob nominis odium tui
 Misero straverat vulnere,
 Quos pie nunc remuneras in cœlis,
 Christe, quo pœniq̄ nitide,
 Solita usus gratia qui tuos ornat
 Coronis splendide.
 Quorum precibus sacris dele, precamur,
 Nostræ pie crimina vitæ,
 Et quos laudibus tuis junxeras nobis
 Istic dones clemens favere.

A Illis æternæ dans lumen gloria
 Nobis terrea concede vincere,
 Ut liceat serenis actibus pleniter
 Adipisci dona tuæ gr̄tiæ;
 Herodis ut non fiat socius quisquis
 In horum laude se exercet propere
 Sed æternaliter cum eisdem catervis
 Tecum sit, Domine.

CAP. VII. — *Id Epiphania Domini.*

Festa Christi omnis
 Christianitas celebret,
 Quæ miris sunt modis ornata
 Cunctisque veneranda populis
 Per Omnitentis adventum
 Atque vocationem gentium,
 B Ut natus est Christus est stella
 Magis visa lucida.
 At illi non cassam putantes
 Tanti signi gloriam
 Secum munera deferunt
 Parvulo offerant, ut regi,
 Cœli quem sidus prædicat.
 Atque aureo tumidi principis
 Lectulo transito Christi
 Præsepe quæritant.
 Hinc ira sævi Herodis fervida
 Invidi recens rectori genito
 Bethlehem parvulos præcipit
 Ense crudeli perdere.
 O Christe, quantum Patri exercitum
 C Juvenis doctus ad bella maxima
 Populis prædicans colligis
 Sugens cum tantum miseris.
 Anno hominis tricesimo
 Subtus famuli se inclyti
 Inclinaverat manus Deus consecrans
 Nobis baptismum in absolutionem criminum
 Ecce Spiritus in specie
 Ipsum alitis innocuæ uncturus sanctis
 Præ omnibus visitat, semper ipsius
 Contentus mansionem pectoris.
 Patris etiam insonuit vox pia
 Veteris oblita sermonis:
 Pœnitet me fecisse hominem.
 Vere Filius es tu meus, mihimet
 Placitus in quo sum placatus
 D Hodie te, mi Fili, genui,
 Huic omnes auscultate
 Populi, præceptori.

CAP. VIII. — *In Purificatione sanctæ Mariæ.*

Concentu parili hic te,
 Maria, veneratur populus
 Teque piis colit cordibus.
 Generosi Abraham tu filia,
 Veneranda regia de Davidis
 Stirpe genita.
 Letare, Mater et Virgo nobilis,
 Gabrielis archangelico

Quæ oraculo credula
 Genuisti clausa filium.
 In cujus sacratissimo sanguine
 Emundatur universas
 Perditissimi generis,
 Ut promisit Deus Abrahæ.
 Te virga arida Aaron flore
 Speciosa te figurat, Maria, sine
 Viri semine nato floridaro.
 Tu, poria frugiter serata, quam
 Ezechielis vox testatur, Maria,
 Soli Deo pervia esse crederis.
 Sed tu tamen, matris virtutum
 Dum nobis exemplum cupisti
 Commendare, subisti remedium
 Pollutis statutum matribus.
 Ad templum detulisti tecum
 Mundandum qui tibi integritatis
 Decus, Deus, homo genitus
 Adauxit, intacta Genitrix.
 Lætare, quam Scrutator cordis
 Et renum probat habitatu proprio,
 Singulariter dignam, sanctam Mariam
 Exsulta, cui parvus arrisit tunc,
 Maria, qui lætari omnibus
 Et consistere suo nutu tribuit.
 Ergo, quique colimus festa
 Parvuli Christi propter nos facti
 Ejusque piæ matris Mariæ,
 Si non Dei possumus tantam
 Exsequi tardi, humilitatis
 Forma sit nobis ejus Genitrix.
 Laus Patri gloriæ, qui suum
 Filium gentibus et populo
 Revelans Israel nos sociat.
 Laus ejus Filio, qui suo
 Sanguine nos Patri concilians
 Supernis sociavit civibus :
 Laus quoque sancto Spiritui sit per ævum.

CAP. IX. — *In die sancto Paschæ.*

Laudes Salvatoris voce modulemur supplicii
 Et devotis melodiis cœlesti
 Domino jubilemus Messia
 Qui se ipsum exinanivit ut nos
 Perditos liberaret homines.
 Carne gloriam deitatis occulens
 Pannis tegitur in præsepi, miserans
 Præcepti transgressorem pulsum
 Patria paradisi nudulum.
 Joseph, Mariæ, Simeoni subditur,
 Circumciditur et legali hostia
 Mundatur, ut peccator, nostra
 Qui solet relaxare crimina.
 Servi subiit manus baptizandus
 Et perfert fraudes tentatoris,
 Fugit persequentum lapides.
 Famem patitur, dormit, et tristatur
 Ac lavat discipulis pedes,

A Deus homo, summus humilis.
 Sed tamen inter hæc abjecta corporis
 Ejus deitas nequaquam
 Quivit latere signis variis
 Et doctrinis prodita :
 Aquam nuptiis dat saporis vinei :
 Cæcos oculos claro lumine
 Vestivit ; lepram luridam
 Tactu fugat placido ;
 Putres suscitavit mortuos
 Membraque curat debilia :
 Fluxum sanguinis constrinxit
 Et saturavit quinque de panibus
 Quina millia ;
 Stagnum peragrat fluctuans, ceu
 Siccum littus ventos sedat ;
B Linguam reserat constrictam ;
 Reclusit aures privatas
 Vocibus ; febres depulit.
 Post hæc mira miracula taliaque
 Sponte sua comprehenditur, et damnatur
 Et se crucifigi non despexit :
 Sed sol ejus mortem non aspexit.
 Fluxit dies, quam fecit Dominus,
 Mortem devastans et victor suis
 Apparens dilectoribus vivus
 Primo Mariæ, dehinc apostolis,
 Docens Scripturas, cor aperiens
 Ut clausa de ipso reserarent.
 Favent igitur resurgenti
 Christo cuncta gaudiis.
C Flores, segetes redivivo fructu
 Vernant, et volucres gelu tristi
 Terso dulce jubulant.
 Lucent clarius sol et luna
 Morte Christi turbida.
 Tellus herbida resurgenti
 Plaudit Christo quæ tremula ejus
 Morte se casuram minitatur.
 Ergo die ista exsulemus, qua nobis
 Viam vitæ resurgens patefecit Jesus.
 Astra, solum, mare jucundentur,
 Et cuncti gratulentur in cœlis
 Spiritales chori Trinitati.

CAP. X. — *Feria II.*

Pangamus Creatoris
D Atque Redemptoris gloriam,
 Qui bene creatos, sed seductos astutia
 Callidi serpentis sua refecit gratia,
 Præducens futurum ut germen
 Sancta proferret femina,
 Quod hostis antiqui nociva
 Exsuperaret capita,
 Quod, primitus perdita, serius
 Nostra cernunt sæcula,
 Cum splendida foscule virgula
 Novo pollet Maria
 Qui editus mire edidit miracula.
 Nec juvenis tantum, sed statim inter

Suæ nativitatæ primordia
 Per sideris lumen, vel Simeonis verba
 Judaica ad se vel corda, vel munera
 Attrahens nutu gentilia.
 Quem Pater in voce atque Spiritus
 Sanctus specie glorificat
 Visentes doctorem, vel archiatrum
 Docent auctoritate sua.
 Qui postquam salutis dona dedit
 Multa doctrinæque perplura verba
 Ore suo promulgavit saluberrima,
 Ad probra, sputa, colaphos, et flagella,
 Vestem quoque ludo quæsitam et spineum
 Venit sertum, ad crucis brachia.
 Qui hodie triumphali a mortuis
 Resurgens sprevit victoria,
 Ducens secum primitiva
 Ad cælos membra et nuper
 Dispersa revocans ovilia,
 Qui et nobis in fine speranda,
 Licet ultima membra simus,
 Spondet dona.

CAP. XI. — *Feria III.*

Agni Paschalis esu
 Potuque dignas
 Moribus sinceris præbeant
 Omnes se Christianæ animæ,
 Pro quibus se Deo hostiam obtulit
 Ipse summus Pontifex.
 Quarum frons in postis est [*Sic Cod.*], modum
 Ejus illita sacrosancto cruore
 Et tuta a clade Canopica;
 Quarum crudeles hostes
 In mari Rubro sunt obruti,
 Renes constringant ad pudicitiam,
 Pedes tutentur adversus viperas
 Baculosque spiritales contra
 Canes jugiter manu bajulent
 Ut Pascha Jesu mereantur sequi
 Quo de barathro victor rediit.
 En redivivus, mundus ornatibus,
 Christo consurgens fideles admonet
 Post mortem melius cum eo Victuros.

CAP. XIII. — *Feria IV.*

Grates Salvatori ac
 Regi Christo Deo solvant
 Omnes incolarum incolæ
 Quem spectatum diu jam tenent,
 Et leges ejus mentibus
 Captent promptulis
 Quos derelicto populo delegit
 Judæo de Abrahæ carne genito,
 Et per fidem quos Abrahæ
 Natos fecit et cognatos suum
 Sanctum per sanguinem.
 O Christe, consanguineæ naturæ
 Nostræ, nos fove
 Atque, per divicam potentiam,

A Tuere ab omni insursu
 Inimici et insidiis
 Quem per carnis edulium
 Delusisti hamo tuæ majestatis, Fili Dei.
 Tu resurgens imperitas,
 Non moriturus amplius;
 Tu mortalem nostram et terream
 Naturam resurgens incorruptivam
 Fecisti, atque cælis invexisti.

CAP. XIII. — *In Ascensione Domini.*

Summi triumphum
 Regis prosequamur laude,
 Qui cæli, qui terræ regit
 Sceptra, inferni jure domito,
 Qui sese pro nobis redimendis
 B Permagnum dedit pretium.
 Huic nomen exstat conveniens Idithun
 Nam transilivit omnes strenue
 Montes, colliculosque Bethel.
 Saltum de cæle dedit in virginalem
 Ventrem, inde in pelagus sæculi.
 Postquam illud suo mitigavit
 Potentatu, tetras Phlegethontis
 Assiliit tenebras.
 Principis illius disturbato imperio,
 Manipulis plurimis inde erutis
 Mundum illustrat suo jubare,
 Captivitatemque detentam inibi
 Victor duxit secum,
 Et redivivum jam suis se
 C Præbuit serviset amicis
 Denique saltum dederat hodie
 Maximum, nubes poloque
 Cursu præpeti transiens.
 Celebret ergo populus hunc diem
 Credulus, cujus morbida Idithun
 Corpora in semetipso altis sedibus
 Cæli invexit Dei Filius:
 Et tremens judicem expectet
 Affuturum, ut duo angeli
 Fratres docuerunt:
 Qui Jesus a vobis assumptus est in cælum
 Iterum veniet, ut vidistis eum.
 Nam Idithun nostrum vocibus
 Sedulis omnes imploremus;
 D Ut a dextris Patris, qui sedet,
 Spiritum mittat nobis sanctum.
 In finem sæculi ipse quoque
 Semper sit nobiscum.

CAP. XIV. — *In die sancto Pentecostes.*

Sancti Spiritus
 Adsit nobis gratia
 Quæ corda nostra sibi
 Faciat habitaculum
 Expulsis inde cunctis
 Vitiis spiritalibus.
 Spiritus alme, illustrator hominum,
 Horridas nostræ mentis

Purga tenebras
 Amator sanctæ sensatorum
 Semper cogitatum,
 Infunde unctionem tuam;
 Clemens nostris sensibus.
 Tu purificator omnium
 Flagitiorum Spiritus,
 Purifica nostri oculum
 Interioris hominis;
 Ut videri supremus
 Genitor possit a nobis,
 Mundi cordis quem soli
 Cernere possunt oculi.
 Prophetas tu inspirasti, ut præconia
 Christi præcuiasent inclyta.
 Apostolos confortasti, ut trophæum
 Christi per totum mundum veherent
 Quando machinam per Verbum suum
 Fecit Deus coeli, terræ, maris,
 Tu super aquas loturus eas, numen
 Tuum expandisti, Spiritus,
 Tu animabus vivificandis
 Aquas fecundas,
 Tu, aspirando da spiritales
 Esse homines.
 Tu divisum per linguas mundum
 Et ritus adunasti, Spiritus.
 Idololatrias ad cultum Dei revocas,
 Magistrorum optime.
 Ergo nos supplicantes tibi
 Exaudi propitius, sancte Spiritus,
 Sine quo preces omnes cassæ
 Creduntur et indignæ Dei auribus.
 Tu, qui omnium sæculorum sanctos,
 Tui numinis docuisti instinctu,
 Amplexando spiritus;
 Ipse, hodie apostolos Christi
 Donans munere insolito
 Et cunctis inaudito seclis,
 Hunc diem gloriosum fecisti.

CAP. XV. — *De Natale sancti Joannis Baptiste.*

Sancti Baptistæ, Christi præconis,
 Solemnia celebrantes
 Moribus ipsum sequamur,
 Ut ad viam quam prædixit
 Assecclas suos perducatur.
 Devoti te, sanctissime hominum,
 Amice Jesu Christi, flagitamus,
 Ut gaudia percipiamus
 Apparens quæ Zachariæ Gabriel
 Repromisit qui tuam celebrarent
 Obsequiis nativitatem.
 Et per hæc festa æterna gaudia
 Adipiscamur,
 Qua sancti Dei sacris deliciis
 Læti congaudent.
 Te, qui præparas fidelium corda
 Ne quid devium vel lubricum
 Deus in eis inveniat,

A Te deprecemur, ut crimina nostra
 Et facinora continua prece
 Studeas absolvere,
 Placatus ut ipse suos semper
 Invisere fideles
 Et mansionem in eis facere dignetur,
 Et Agni vellere quem tuo digito
 Mundi monstraveras tollere
 Crimina nos velit induere,
 Ut ipsum mereamur angelis associi
 In alba veste sequi per portam clarissimam,
 Amice Christi Joannes.

CAP. XVI. — *In Natalitiis apostolorum Petri et Pauli.*

Petre, summe Christi pastor,
 Et Paule, gentium doctor,
 B Ecclesiam vestris doctrinis illuminatam
 Per circulum terræ precatus adjuvet vester.
 Nam Dominus, Petre, cælorum
 Tibi claves dono dedit.
 Armigerum, Benjamin, Christus
 Te scit suum, vasque electum.
 Mare planta te, Petre, Christus
 Conculcare tuæ dedit charitati;
 Umbram tui corporis infirmis,
 Debilibusque fecit medicinam.
 Spermologon philosophos te,
 Paule, Christus dat vincere sua voce.
 Multiplices victorias tu, Paule,
 Christo per populos acquisisti.
 Postremo victis omnibus barbaris
 C Ad arcem summi pergitis culminis.
 Germanos discordes sub jugum
 Christi pacatos jam coacturi.
 Ibi Neronis feritas principes
 Apostolorum, præliis plurimâs victores,
 Diversæ te, Petre et Paule,
 Addixerat pænæ mortis:
 Te crux associat, te vero gladius
 Cruentus mittit Christo.

CAP. XVII. — *De Natale sancti Benedicti abbatis.*

Sancti merita
 Benedicti inclyta
 Verendæ sanctitatis ac
 Monachorum præsulis
 Pro posse atque nosse organa
 D Nostra concrepent.
 Nursia felix tulit natum genitrix,
 Domina mundi Roma fovit alitrix.
 Hic ergo præventus optimo sancti Spiritus dono.
 Sophiam despexit humanam,
 Nactus et angelicam.
 Hic fide subnixus integra
 Redintegravit confracta.
 Incendia carnis edomat,
 Cruce venenum effugat.
 Vagæ mentis monachum
 Reparatur, fontem rivulat.
 Ejus jussu de lacu abdito ferrum enatat.

Discipulus super aquas siccis pedibus
 Currit, corvus mandatum peragit.
 Ingentem levigat petram. Fratrum
 Revocat oculos, jam delusos ignibus.
 Lapsam monachum per membra tritum
 Sua prece redonavit animæ.
 Culpam prodidit præsumpti cibi,
 Et hospitem nota culpat simili.
 Perfidi regis machinamenta
 Sagax denudat;
 Post decem annos per Spiritum
 Finem vitæ nuntiat.
 Qui clericum hoste pervasum liberat
 Et cautelam mandat,
 Qui secretam superbi mentem increpat
 Atque famem mitigat,
 Verbo carne solutas ligat jam
 Animas sed absolvit pane mystico.
 Cantes absque periculo servant vas
 Vitreum. Ipse pressum plangit æmulum,
 Solo intuitu enodavit rusticum,
 Sed oramine jam extinctum
 Rustici suscitavit filium
 Ipse nos pio conciliet Christo,
 Poscens veniam delictorum et partem
 In quietis sedibus,
 In quibus gloriosus triumphat.

CAP. XVIII. — *In Natale sancti Laurentii martyris.*

Laurenti, David magni
 Martyr milesque fortis,
 Tu imperatoris tribunal,
 Tu manus tortorum cruentas
 Sprevisi, secutus desiderabilem
 Atque manu fortem
 Qui solus potuit regna
 Superare tyranni crudelis;
 Cujusque sanctus sanguinis prodigos
 Facit amor milites ejus,
 Dummodo illum liceat cernere
 Dispendio vitæ præsentis.
 Cæsaris tu fasces contemnis
 Et judicis minas derides.
 Carnifex ungulas et ustor
 Craticulam vane consumunt.
 Dolet impius Urbis præfectus
 Victus a pisce assato, Christi cibo.
 Gaudet Domini conviva favo
 Conresurgendi cum ipso saturatus.
 O Laurenti, militum David
 Invictissime regis æterni,
 Apud illum servulis ipsius.
 Deprecare veniam semper,
 Martyr, milesque fortis.

CAP. XIX. — *In Assumptione sanctæ Mariæ.*

Congaudent angelorum
 Chori gloriosæ Virgini,
 Quæ sine virili commistione genuit
 Filium qui suo mundum cruore medicat.

A Nam ipsa lætatur quo cæli jam
 Conspicatur principem,
 In terris cui quondam sugendas
 Virgo mamillas præbuit.
 Quam celebris angelis Maria,
 Jesu Mater creditur,
 Qui Filii illius debitos
 Se cognoscunt famulos!
 Qua gloria in cælis ista Virgo colitur,
 Quæ Domino cæli præbuit hospitium
 Sui sanctissimi corporis
 Quam splendida polo
 Stella maris rutilat,
 Quæ omnium lumen astrorum,
 Et hominum atque spirituum genuit!

B Te, cæli Regina, hæc plebecula
 Piis concelebrat mentibus.
 Te cantu melodo super æthera
 Una cum angelis elevat.
 Te libri, Virgo, concinunt
 Prophetarum, chorus jubilat
 Sacerdotum, apostoli, Christique
 Martyres prædicant,
 Te plebes sexus sequitur utriusque,
 Vitam diligens virginalem,
 Cælicolas in castimonia æmulans.
 Ecclesia ergo cuncta te cordibus,
 Teque carminibus celebrans,
 Tibi suam manifestat devotionem,
 Precatu te supplici implorans, Maria:
 Ut sibi auxilio circa Christum Dominum
 C Esse digneris per ævum.

CAP. XX. — *In Nativitate sanctæ Mariæ.*

Stirpe Maria regia
 Procreata regem generans Jesum
 Laude dignum angelorum sanctorum,
 Et nos peccatores tibi devotos
 Intuere benigna.
 Tu pios Patrum mores ostentas
 In te, sed excellis eosdem.
 Patris tui Salomonis
 In te lucet sophia,
 Et Ezechie apud Deum cor rectum,
 Sed nunquam in te corrupendum.
 Patris Josiæ adimplevit
 Te religiositas,

D Summi etiam patriarchæ te fides
 Totam possedit patris tui.
 Sed quid nos istos recensemus heroas;
 Cum tuus natus omnes præcellat illos
 Atque cunctos per orbem?
 Nos hac die tibi gregatos serva,
 Virgo, in lucem mundi qua
 Prodisti paritura cælorum lumen.

CAP. XXI. — *De sancto Emmerammo.*

Gaudens Ecclesia
 Hanc dieculam venerando celebret
 Atque canat altis vocibus,
 Qua beatus superi promeruit

Regna regis lucida Emmerammus
 Flatu scandere.
 Quem carne mater Pictavis gravida
 Civitatum Aquitanæ, felicissima
 Omnium, enixa est dulcem filium.
 Qui ipsa pueritiæ tempora rerum
 Quoque refutaverat transeuntium,
 Gaudia meditando jam cœlestia.
 Tum stola gloriæ teguntur colla
 Speciosa, huic et caput et corda
 Spiritualis unctio mox impleverat.
 Quem suis ovibus pastorem pastor
 Subrogarat, ne mansuetum ovile
 Circuiret callide lupi rabies.
 Tunc instructo grege commisso
 Accinxit vir sese alaeriter,
 Studio dilatandi semina
 Fidei in campo sterili.
 Sic peragrans loca jam plura,
 Et linquens ubique memoriam
 Suavem, Radasponam venerat
 Ad sedem regalem Noricæ,
 O quam gens fortunata, tali tunc
 Peregrino ministrando terrea,
 Qui te pasceret spiritali copia!
 Ipse te confortavit, fuso cruore
 Suo, et ornavit tumulo, nunc
 Amplectitur adjuvando sedulo.
 Nam ad lectum illius cæci lumine
 Claro videre solent; vocem
 Hauriunt surdi liquidam;
 Restituto debiles ovant corpore;
 Salit ut cervus claudus;
 Dæmoniacus liber jubilat.
 Laus ergo personet ab ore consono
 Principum, ac plebium pro tanto
 Medicinæ gaudio.
 Cunctique pariter precemur Dominum,
 Quatenus concedere dignetur
 Nos potiri requie
 Cum Emmerammo jam cœli sede locato.

CAP. XXII. — *In Dedicatione ecclesiæ.*

Psallat Ecclesia mater
 Illibata, et virgo sine ruga
 Honorem hujus ecclesiæ.
 Hæc domus aulæ cœlestis
 Probatur particeps.
 In laude regis cœlorum,
 Et cœremoniis,
 Et lumine continuo æmulans
 Civitatem sine tenebris,
 Et corpora in gremio confovens
 Animarum quæ in cœlo vivunt.
 Quam dextra protegat Dei
 Ad laudem ipsius diu.
 Hic novam prolem gratia parturi
 Fecunda Spiritui sancto;
 Angeli cives visitant hic suos

A Et corpus sumitur Jesu
 Fugiunt universa corpori nocua,
 Pereunt peccatrici animæ crimina;
 Hic vox lætitiæ personat;
 Hic pax et gaudia redundant.
 Hac domo Trinitati laus,
 Et gloria semper resultant.

CAP. XXIII. — *In festivitate sancti Michaelis archangeli.*

Magnum te Michaelem
 Habentem pignus,
 Civium nostrorum, si tamen
 Servi studeamus esse Dei
 Poscimus ut tuis precibus
 Consortes mereamur fieri
 B. Eorum beatitudinis ineffabilis
 Quam in Dei conspectu eos
 Habere confidimus,
 Qui est beatitudo vera
 Sanctorum perpetua.
 Quod quia scimus non posse fieri,
 Nisi bonis studeatur meritis,
 Poscimus ut Deum sanctos mores nos
 Instruere semper postules
 Ut intrare valeamus aulam
 Quæ non recipit ullam maculam
 Tu, qui Dei charitatem retines,
 Immortalis perdurasti, Michael,
 Post mortem requiem nobis deprecare.

CAP. XXIV. — *Alia.*

C Ad celebres, rex cœlice,
 Laudes cuncta
 Pangat jam canora caterva symphonia
 Odas, atque solvat concio tibi nostra
 Cum jam renovantur Michaelis
 Incluta valde festa,
 Per quæ lætabunda perornatur
 Machina mundi tota.
 Novies distincta spirituum sunt
 Agmina per te facta.
 Sed, cum vis, facis hæc flamma
 Per angelicas officinas.
 Inter primæva sunt hæc nam
 Creatura tua, cum simus nos ultima
 Factura, sed imago tua.
 Theologica categorizant
 D Symbola nobis hæc ter tripartita
 Per privata officia.
 Plebs Angelica, phalanx et Archangelica Princi-
 [pans turma.
 Virtus Uranica, ac
 Potestas almiphona
 Dominantia Numina, Divinaque
 Subsella Cherubim ætherea,
 Ac Seraphim ignicoma.
 Vos, o Michael, cœli satrapa,
 Gabrielque, vera dans
 Verbi nuntia,
 Atque Raphael, vitæ vernula,

Transferte nos inter paradisicolas.
 Per vos Patris cuncta
 Complentur mandata quæ dat.
 Ejusdem sophia compar quoque,
 Pneuma, una permanens in usia
 Qui estis administrantia
 Deo millia millium sacra.
 Vices per bis quinas bis atque
 Quingenta vestra
 Centena millena assistunt
 In aula, ad quam rex ovem
 Centesimam Verbigena,
 Drachmamque decimam
 Vestra duxit ad agalmata.
 Vos per Æthra, nos per rura terrea
 Pars electa harmonia vota.
 Damus hinc per lyricas cytharas ;
 Quo post bella Michaelis inelyta
 Nostra Deo sint accepta auream
 Super aram thymiamata :
 Quo in cœva jam gloria
 Condecantemus alleluia.

CAP. XXV. — *De sancto Gallo.*

Dilecte Deo, Galle, perenni
 Hominibusque, et cœtibus angelorum,
 Qui Jesu Christi obediens
 Arduæ euasioni
 Prædia patris, gremium matris,
 Conjugis curam, ludicra nati
 Sprevisisti, pauperem pauper
 Dominum sequens,
 Et crucem gaudiis prætulisti lubricis.
 Sed Christus pretio centuplicato
 Hæc compensat, ut dies iste
 Testatur,
 Dum tibi nos omnes filios
 Dulci subdit affectu,
 Sueviamque, suavem patriam
 Tibi, Galle, donavit :
 Neonon et judicem in cœlis apostolorum
 Choro junctum te fecit sedere.
 Te nunc suppliciter precamur, ut nobis
 Jesum Christum, Galle, postules facere
 Et locum corporis ejus
 Pace repleas,
 Ac tuos supplices crebra
 Prece subleves,
 Ut tibi debitam honorificentiam
 Lætitudinis semper mereamur solve,
 O Galle, Deo dilecte.

CAP. XXVI. — *In festo omnium Sanctorum.*

Omnes sancti seraphim,
 Cherubim, throni quoque,
 Dominationesque, principatus,
 Potestates, virtutes,
 Archangeli, angeli, vos decet
 Laus et honores.
 Ordines novenos spirituum beatorum,
 Vos in Dei laudibus firmavit oheritas,

A Nos fragiles homines firmate precibus
 Ut, spiritales pravitates vestro
 Juvamine vincentes fortiter
 Nunc, et in ævum vestri simus digni
 Solemnis interesse sacris.
 Vos, quos Dei gratia vincere terrea
 Et angelis socios fecit esse pole ;
 Vos patriarchæ, prophetæ,
 Apostoli, confessores, martyres,
 Monachi, virgines,
 Et viduarum sanctarum omniumque
 Placentium populos supremo Domino
 Nos adjutorium
 Nunc, et perenniter
 Foveat, protegat, ut vestram in die

B Poscimus gaudiorum vastrorum.
 CAP. XXVII. — *In Natale sancti Martini episcopi.*

Sacerdotem Christi
 Martinum cuncta per orbem
 Canat Ecclesia pacis catholicæ,
 Atque illius nomen omnis
 Hæreticus fugiat pallidus.
 Pannonia lætetur genitrix
 Talis filii ;
 Italia exsultet alitrix
 Tanti juvenis,
 Et Galliæ trina divisio sacro certet
 Litigio, cujus esse debeat præsul.
 Sed pariter habere se patrem omnes
 Gaudeant Turoni soli,
 Ejus corpus foveant.

C Huic Francorum, atque Germaniæ
 Plebs omnis plaudat,
 Quibus videndum invexit
 Dominum in sua veste.
 Hic celebris est Ægypti Patribus, Græciæ
 Quoque cunctis sapientibus,
 Qui impares se Martini meritis
 Sentiunt quoque ejus medicamine.
 Nam febres sedat, dæmonesque fugat ;
 Paralytica membra glutinat ;
 Et mortuorum sua prece trium
 Reddit corpora vitæ pristinæ.
 Hic ritus sacrilegos destruit,
 Et ad Christi gloriam
 Dat ignibus idola.

D Hic nudis mysteria brachiis
 Conficiens præditus et cœlesti lumine.
 Hic oculis ac manibus in cœlum
 Et totis viribus suspensus,
 Terrena cuncta respuit.
 Ejus ori nunquam Christus abfuit,
 Sive justitia, vel quidquid
 Ad veram vitam pertinet
 Igitur te cuncti poscimus
 O Martine, ut qui multa
 Mira hic ostendisti,
 Etiam de cœlo gratiam Christi nobis
 Supplicatu tuo semper infundas.

CAP. XXVIII. — *In Natale sancti Otmarii abbatis.*

Laude dignum sanctum canat
 Otmarum Suevia mater
 Tales nati profectu gratulans semper.
 Hic velut sidus eximium
 Placitus Deo
 Inter fraternas caligines
 Rutilans micat.
 Hic Jesu Christi præceptis paruit promptus.
 Hic ejus membris subvenit
 Minimis largus.
 Nunc suæ perfectæ vitæ se
 Testem exhibet,
 Debiles curando atque
 Fovendo supplices.
 Hunc jam cœtibus conjunctum
 Sanctorum cuncti precemur,
 Ut nos fragiles semper conciliet Domino Deo,
 Qui regnat Trinitas sancta.

CAP. XXIX. — *De Natale sancti Columbani abbatis.*

A solis occasu
 Usque ad exortum
 Est cunctis nomen tuum
 Deus, laudabile,
 Qui inde novum solem
 Mittis mira lege,
 Qui lustrat orbem radiis
 Et fotu terras vegetet.
 Hic, Columbanus nomine,
 Columbinæ vitæ fuit,
 Dignus habere Spiritus sancti
 Pignus in hac vita.
 Hic terram cum Abraham reliquit
 Et cognatos propter Deum;
 Hic cum Joanne regis incestum
 Increpare non metuit;
 Huic pastum dat Deus
 In deserto cum Moyse;
 Huic cœlum obsequi est
 Paratum cum Josue;
 Hic feras mansuefecit et corvos,
 Ut Helias et Daniel;
 Hic persecutionem cum apostolis
 Christi perpetitur;
 Huic ipse veritatis hostis, nutu Dei,
 Testatur quod hic veritatis
 Cultor foret.
 Nos ergo te deprecemur,
 Beate, quo nos Domino tu commendes.

CAP. XXX. — *In Natale sancti Andreæ apostoli.*

Deus, in tua virtute
 Sanctus Andreas gaudet et lætatur,
 Eamdem comitatus.
 Piscatio nati tui ipse primum
 Factus piscator populorum
 Myrmidones idololatrias diu
 Fluctivagos rite cepit fidei,
 Iis legibus Achaiam tuis Deus,

A Victor illius subjugavit
 Et tropæum Christi tui fixit
 Ibi, bonum se ostentans militem;
 Miraculis, virtutibus, doctrinis
 Quacunque quæsitæ spolia
 Tibi, o Rex, attulit,
 Atque suo cruore triumpho inscripsit titulos
 Tui regum, Domine.
 Istum crucis socium et regni credimus
 Christi Filii tui, atque fraterculum.
 Nos igitur peccatis nostris
 Gravati te, Deus, poscimus,
 Ut illius, qui tua semper
 Sectatus præcepta tibi placet,
 Nos intercessionis tuearis
 In æternum.

B

CAP. XXXI. — *De apostolis.*

Clare sanctorum
 Senatus apostolorum, princeps
 Orbis terrarum rectorque regnorum,
 Ecclesiarum mores et vitam
 Moderare,
 Quæ per doctrinam tuam
 Fideles sunt ubique
 Antiochus et Remus concedunt
 Tibi, Petre, regni solium.
 Tyrannidem tu, Paule, Alexandrinam
 Invasisti Græciam.
 Æthiopes horridos, Matthæe,
 Agnelli vellere
 C Qui maculas nesciat aliquas
 Vestisti candido.
 Thoma, Bartholomæe,
 Joannes, Philippe, Simon,
 Jacobique pariles,
 Andrea, Thadæe, Dei bellatores inclyti,
 En vos, Occidens, et Oriens,
 Imo teres mundi
 Circulus se Patres habere
 Gaudet et exspectat judices.
 Et idcirco mundus omnis laudes
 Vobis, et honorem sanctis debitum
 Supplex impendit

CAP. XXXII. — *De martyribus.*

Agone triumphali
 D Militum Regis summi dies iste,
 Celebris est populis, Christo regi credulis.
 Hi delectamentum respuerant
 Mundanorum
 Et crucem tunc turpem quotidie
 Bajularunt.
 Hos nullius feritas a Christo separat,
 Quin ad eum mortibus
 Millenis properent.
 Non carcerullus, aut catena
 Molliunt fortia in Christo pectora.
 Sed nec ferarum morsus diri martyrum
 Solidum excavant animum.

Non imminens capiti
 Gladius territat
 Fortissimos milites optimi Domini.
 Nunc manu Dei complexi persequentum
 Insultant furoribus,
 Quondam crudelibus;
 Et Christi plebi solamen
 Suppeditant in cunctis
 Laboribus lubrici sæculi.
 Vos, Christi martyres,
 Nos valde fragiles
 Precibus nos justo judici sinceris
 Jugiter commendare curate

CAP. XXXIII. — *De uno martyre.*

Quid tu, virgo mater,
 Ploras, Rachel formosa,
 Cujus vultus Jacob delectat?
 Ceu sororis annicula
 Lippitudo eum juvat.
 Terga, mater, fluentes oculos.
 Quam te decent genarum rimulæ!
 Heu, heu, heu! quid me incusatis
 Fletus incassum fudisse,
 Cum sim orbata nato, paupertatem
 Meam qui solus curaret?
 Qui non hostibus cederet angustos
 Terminos quos mihi Jacob acquisivit,
 Quique stolidis fratribus, quos multum
 Proh dolor! extuli, esset profuturus.
 Nunquid flendus est iste,
 Qui regnum possedit cœlestis,
 Quique prece frequenti miseris
 Fratribus apud Deum auxilietur?

CAP. XXXIV. — *De uno confessore.*

Reus regum, Deus noster colende,
 Tu moderaris militiam Christianam,
 Bellandi gnaros horribili
 Prælio destinando.
 Consules scios reipublicæ,
 Dando magistros tuis populis.
 Nec enim falleris eligendi sapiens,
 Quem cui subroges ministerio, Deus
 Ex quibus est sacer iste sacerdos,
 Qui in pace degens Ecclesiæ sanctæ
 Consiliatus est qualiter
 Hostis irruptionem
 Quæ solet incautos depopulari,
 Præmunivisset.
 Iste hæreticis invisus atque paganis
 Necnon [*sic cod.*] rei omnium malorum,
 Gaudet se Domini participatum tenere
 Hostes ejus perferens cum illo.
 Tu nobis triticum
 Dispensator optime
 Doctrinæ Domini impartire jugiter
 Cœlestem quatenus
 Remeare patriam
 Possimus abundantibus

A Alimoniis,
 O miles Dei præcelse.

CAP. XXXV. — *De virginibus.*

Virginis venerandæ
 De numero sapientum
 Festa celebremus socii.
 Filiæ Matris summi Regis
 Sacrosanctæ Mariæ,
 Quam sibi in sororem Dei
 Adoptavit Filius.
 Hæc corpus suum domuit
 Freno jejunii,
 Et luxuriam secuit
 Ense agonis.
 Isthæc contra cunctos mortis
 Dimicavit impetus,
 Et hostem cruentum freta Christi
 Dextra straverat
 Hæc Sponsum ab aula cœli
 Sese invisentem alacris
 Corde jocundo secuta, ejus
 Est ingressa thalamum.
 Tute jam dulcibus plena deliciis
 Christo miseris nostras suggerito,
 Nobis consolationem precando.

CAP. XXXVI. — *De sancta Trinitate.*

Benedicta semper sancta
 Sit Trinitas, deitas scilicet
 Unica, cœqualis gloria,
 C Pater, Filius, Spiritus sanctus, tria sunt.
 Nomina, omnia eadem substantia.
 Deus genitor, Deus genitus, in utroque
 Sacer Spiritus, deitate socius.
 Non tres tamen dii sunt.
 Deus vere unus est. Sic Pater Dominus,
 Filius, Spiritusque sanctus.
 Proprietas in personis, unitas
 Est et in essentia.
 Majestas par, et potestas, decus,
 Honor æque per omnia.
 Sidera, maria, continens arva,
 Simul et universa condita.
 Quem tremunt impia tartara,
 Colit quoque quem et abyssus infima.
 Nunc omnis vox, atque lingua
 D Fateatur hunc laude debita.
 Quem laudat sol, atque luna
 Dignitas adorat angelica.
 Et nos voce præcelsa nunc omnes
 Jubilemus altithrono Domino
 Laudes in excelsis.
 Eia et eia omnes simul
 Modulemur organica cantica
 Dulce melodia.
 O veneranda Trinitas!
 O adoranda Unitas!
 Per te sumus creati, vera
 Æternitas,

Perte sumus redempti,
Summa tu Charitas.
Populum cunctum, salva,
Libera, eripe et emunda.
Te adoramus, Omnipotens, tibi canimus,
Tibi laus et Gloria.

CAP. XXXVII. — *Alia.*

Alma chorus Domini
Compangat nomina summi
Messias, Soter, Emmanuel,
Sabaoth, Adonai.
Est unigenitus via, vita,
Manus, homousion.
Principium, primogenitus
Sapientia, virtus.
Alpha, caput, finisque simul.
Vocitatus, id est ω.
Fons et origo boni Paracletus,
Ac mediator.
Agnus, ovis, vitulus, serpens,
Aries, leo, vermis :
Os, Verbum, splendor, sol,
Gloria, lux, et imago.
Panis, flos, vitis, mons, janua,
Petra, lapisque.
Angelus, et sponsus, pastorque,
Propheta, sacerdos :
Athanatos, ischyros, o Theos,
Pantocrator, isus.
Salvificet nos, sit cui secla
Per omnia δόξα.
CAP. XXXVIII. — *In natale sancti Dionysii Areo-
pagitæ et episcopi sociorumque ejus.*
Exsultemus in ista.
Fratres, solemnitate, gaudeat pariter
Omnis Ecclesia,
Diem annum colens.
Qua Dionysius, præsul magnificus
Cum Rustico, et Eleutherio
Suis sociis,
Martyrii corona splendidus
Cælum petit.
Hic Athenis quondam philosophus, et

A Arceopagita dictus,
Inter suos exstitit primus.
Sed istius primatus apicem,
Cunctampue gloriam mundi
Sprevit sancti monitis Pauli ;
A quo instructus atque baptismatis
Gratia lotus
Præsul et doctor plebi præponitur
Atheniensi,
Quam lucifer velut quidam
Radiens omnibus exiit
Errorum tenebris.
Ac dogmatis sacri lumen
Nuntiat patriæ, necnon
Et vicinis gentibus.
B Posthæc instinctus amore
Divino, et a præsule apostolico
Visitat gentes procul habitantes
Et ferocia regna Galliæ.
In quibus continuo prædicans,
Ac plurimos hominum
Convertent ad Dominum,
Postremo ab impiis capitur,
Et pro Christi nomine
Cum sociis plectitur.
O quam felix Parisiæ civitas,
Qua tanti martyris sepulta
Noscuntur ossa corporis !
Sed non minus Radaspona beata
Quæ nutu supero translata
Nunc ossa tenet eadem !
C Ergo jam utrumque populum,
Necnon omnes adjuvamen
Tuum rite quærentes,
Precibus commenda sedulis
Summo regi, venerande
Martyr, o Dionysi.

FINIS.

*Alia manus, non tam sæculo XII inferior, addidit in
margine sequentia.*

In cænobium istud transtulerat
Mortalium Rex invictissimus regum Arnolfus
Sanctissimi thesaurum corporis Dionysii.

B. NOTKERI CARMINA.

(*Vide Patrologiæ tom. LXXXVII, col. 40 et seqq., in Appendice ad scripta sancti Galli.*)

B. NOTKERI BALBULI

SANCIT GALLI MONACHI

MARTYROLOGIUM.

(*Apud Canisium, Lectiones antiquæ, tom. II, ex bibliotheca S. Galli.*)

CANISIUS AD LECTOREM.

In codice ex quo hoc Martyrologium vulgamus,
hoc adnotavit R. P. Jodocus Metzlerus, monasterii

S. Galli professor, * Martyrologii hujus auctorem
fuisse monachum S. Galli, manifestum est ex die